

Regionalne Centrum Informacji Turystycznej ****
Ul. Sienkiewicza 29, (Plac Artystów), 25-007 Kielce
tel. +48 41 348 00 60
informacja@swietokrzyskie.travel
www.swietokrzyskie.travel

Kielce

Kielce
Raj dla dzieci

www.rajdladzieci.kielce.eu

www.um.kielce.pl/turystyka

Wydawca / Tekst:

Regionalna Organizacja Turystyczna
Województwa Świętokrzyskiego
ul. Ściegiennego 2/32, 25-033 Kielce
tel: +48 41 361 80 57, www.rot.swietokrzyskie.travel

Fotografie:

P. Pierściński, S. Rakowski, K. Pęczalski, A. Góra-Klauzińska, D. Łukasik, A. Mazurek, M. Osełka, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego oraz członkowie organizacji i podmioty zamieszczone w katalogu.

Skład i opracowanie:

Grafikownia Kielce, ul. Warszawska 191B, 25-501 Kielce
tel. +48 515 062 077, e-mail: grafikownia_kielce@wp.pl

ISBN: 978-83-926143-2-6

**największe
atrakcje
turystyczne**

Legendarne początki Kielc sięgają średniowiecza, kiedy w miejscu obecnej stolicy województwa świętokrzyskiego szumiły potężne drzewa, a lasy były pełne dzikiej zwierzyny.

W takiej puszczy polował wraz z drużyną książę Mieszko, syn Bolesława Śmiałego. Pewnego wieczoru odłączył się od swoich kompanów. Zagubionego księcia napadli zbrojcy, młody następca tronu bronił się dzielnie i pokonał wszystkich napastników. Jeden ze zbrojców podał spragnionemu księciu butelkę. Mieszko, nie przewidując podstępny, zamiast wody, napił się trucizny i zaczął się kztusić. Wtem nastąpiła jasność, z której wytonił się święty Wojciech. Mieszko uklęknął, a święty narysował pastorałem krętą linię. Za śladem popłynęła woda, która ugasiła pragnienie księcia i zmyła z jego ust truciznę. Mieszko zadał w róg i wnet pojawiła się drużyna. Odjeżdżając z polany, książę zauważył ogromne białe kły. Obiecał, że w tym miejscu wybuduje gród z kościołem. Niedługo potem założono w sercu puszczy osadę, a na polanie zbudowano kościół św. Wojciecha. Strumień, z którego woda przywróciła księciu siły nazwano Śilnicą, a osada przyjęła nazwę Kielce na pamiątkę znalezionych kłów.

Pierwsza osada, która dała początek Kielcom znajdowała się w okolicy kościoła św. Wojciecha. Dzięki księżęciu nadaniu w XII w., biskupi krakowscy urządzili w Kielcach własny ośrodek osadniczy, fundując w 1171 r. romańską kolegiatę na wzgórzu dominującym nad wcześniejszą osadą. W 1493 r. kardynał Fryderyk Jagiellończyk nadał miastu herb ze złotą koroną i literami C.K. na czerwonym tle. Ożywienie gospodarcze Kielc nastąpiło pod koniec XV w. i w XVI w. w związku z rozwojem górnictwa ołowiu, miedzi i żelaza, które jednak zostało przerwane przez potop szwedzki. W latach 1624-1631 na szczycie Karczówki zbudowano klasztor bernardynów, a w latach 1637-1641 z inicjatywy biskupa Jakuba Zadzika wzniesiono na Wzgórzu Zamkowym wczesnobarokowy pałac. W 1724 r. rozpoczęto budowę seminarium duchownego i szkoły – w późniejszych latach w budynku szkoły mieściło się gimnazjum carskie, następnie liceum im. Stefana Żeromskiego, a obecnie siedziba Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej i Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego. W 1789 r. Kielce przestały być własnością prywatną i przeszły na własność państwa. W czerwcu 1794 r. obozował w Kielcach

Kielce - to
tu powstała
pierwsza
w Polsce
uczelnia
techniczna

Kielce - jedyne miasto
w Polsce, w którym znajduje
się najlepiej zachowany
zabytek z epoki Wazów -
Pałac Biskupów Krakowskich.

Tu rozpoczęto
produkcję
słynnych
pralek
„Frania” oraz
kultowych
motocykli SHL

W Kielcach po raz pierwszy zabrzmiała melodia
pieśni *My, Pierwsza Brygada*, która jest dziś
oficjalnym hymnem wojska polskiego

Kielce - raj geologiczny
pod gołym niebem

Tadeusz Kościuszko po klęsce pod Szczekocinami. W 1805 r. decyzją papieża Piusa VII utworzono diecezję kielecką. W 1816 r. przeniesiono do Kielc siedzibę województwa krakowskiego (Kraków był wolnym miastem), a staraniem Stanisława Staszica powołano pierwszą w Polsce wyższą uczelnię techniczną - Szkołę Akademiczno-Górnictwa oraz Główną Dyрекcję Górniczą Zagłębia Staropolskiego. W 1837 r. utworzono w Kielcach siedzibę guberni (po 8 latach przeniesiono ją do Radomia, a w 1866 r. ponownie do Kielc). W okresie powstania styczniowego Kielecczyzna była terenem zaciętych walk narodowowyzwoleńczych. W 1885 r. otworzono linię kolejową do Dębina i Dąbrowy Górniczej. Podczas pierwszej wojny światowej Kielce były terenem zmagania legionów Piłsudskiego z Rosjanami. 1 XI 1918 r. żołnierze Polskiej Organizacji Wojskowej rozbili resztki armii austriackiej, co oznaczało koniec zaborów i wolność dla miasta. W 1919 r. powstało województwo kieleckie. W okresie II wojny światowej aktywnie działały tu oddziały partyzanckie AK, BCh, GL-AL i NSZ..

Plac

Artystów

Na położonym u zbiegu ulic Sienkiewicza i Kapitulnej placu od wiosny do jesieni odbywają się wystawy, happeningi i imprezy plenerowe. Każdego roku w okolicach września miejsce to staje się tłem dla współczesnych instalacji autorstwa światowej sławy artystów, takich jak Leon Tarasewicz czy Ludwika Ogorzelec. Przez cały rok o legendzie o powstaniu Kielc przypomina pomnik dzika, przez mieszkańców Kielc nazywanego Kielkiem.

Przy Placu Artystów (ul. Sienkiewicza 29) znajduje się Regionalne Centrum Informacji Turystycznej i Oddział Świętokrzyski PTTK. Zaczynają się tu dwa kieleckie szlaki spacerowe: niebieski (przez Park Miejski i Kadzielnę do podnóża Góry Pierścienicy w południowej części Kielc) oraz zielony (przez Kadzielnę i Wietrzną na Bukówkę).

Park miejski im. Stanisława Staszica

Park został utworzony w wyniku XIX-wiecznej rozbudowy i modernizacji miasta na gruntach będących w posiadaniu biskupów krakowskich do 1789 r.

Przy prowadzącej do parku ulicy Staszica znajduje się źródło Biryty, przy którym w 1973 roku odsłonięto rzeźbę „Przysięga miłości”. Źródło jest uwiecznione w powieści „Syzyfowe prace” Stefana Żeromskiego. Warto zwrócić uwagę na znajdującą się po drugiej stronie stawu XVIII-wieczną figurę Jana Nepomucena oraz pomnik z czerwonego piaskowca upamiętniający brawurowy zamach na agenta Gestapo Franza Wittka w 1944 roku.

Przez obszerny plac z muszlą koncertową przejść można do głównej alei parkowej. Ciągnie się ona wzdłuż muru, przy którym znajduje się niewielka ptaszarnia oraz eklektyczna, urokliwa baszta zwana „Plotką”. Po przeciwnej stronie alei swój pomnik ma patron parku – Stanisław Staszic.

Z alei do obiektów przy ulicy Zamkowej prowadzi odrestaurowana brama pełniąca funkcję niewielkiej galerii sztuki współczesnej.

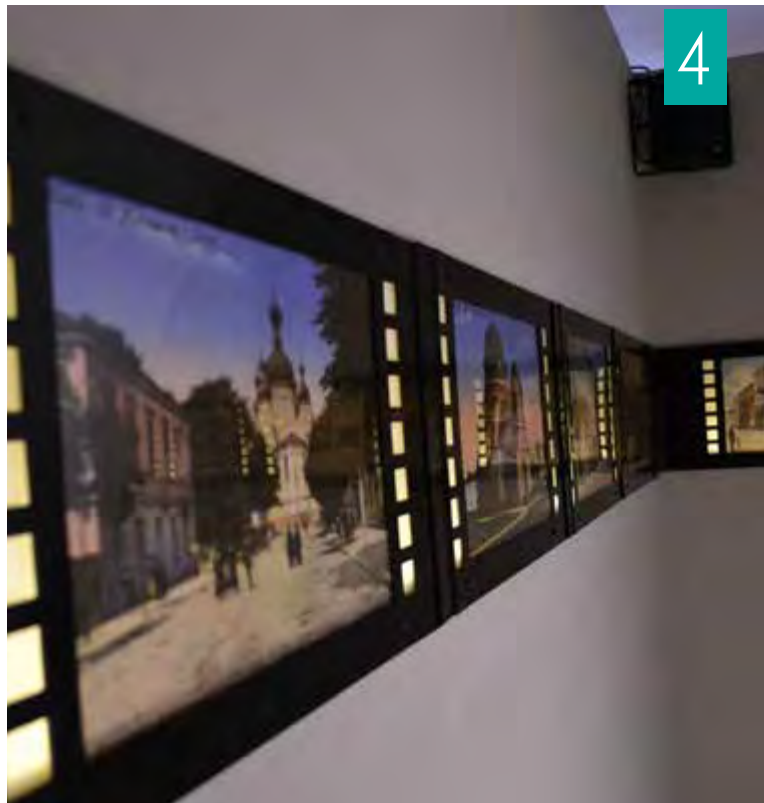
Pałac

Zielińskiego

Pałac powstał na zrębach XVIII-wiecznych budynków gospodarczych należących do biskupów krakowskich. Posesję w XIX wieku wydzierżawił Tomasz Zieliński – naczelnik powiatu kieleckiego, prywatnie kolekcjoner sztuki i mecenas artystów. Nowy właściciel w kilka lat przekształcił obiekty w romantyczne założenie pałacowo-ogrodowe. Od 1985 roku ma tu swoją siedzibę Dom Środowisk Twórczych – placówka organizująca koncerty, wystawy, spotkania i inne wydarzenia kulturalne. Pałac dysponuje stylowymi wnętrzami, salą koncertową i klimatyczną restauracją.

Integralną częścią architektury pałacyku jest Dom Praczek, w którym znajduje się Galeria Sztuki Sakralnej.

Dom Środowisk Twórczych
Pałac Tomasza Zielińskiego
ul. Zamkowa 5
25-009 Kielce
+48 41 367 67 70
www.palacykzielinskiego.pl

Ośrodek Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej oraz Instytut Dizajnu

W budynkach zajmowanych obecnie przez instytucję Wzgórza Zamkowego od 1826 roku do lat 70. XX wieku funkcjonowało więzienie. Dziś o historii tych obiektów przypomina Ośrodek Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej – miejsce stałej, interaktywnej ekspozycji historycznej zaprojektowanej przez Mirosława Nizio, projektanta m.in. Muzeum Powstania Warszawskiego. OMPIO to także przestrzeń do edukacji, wychowania obywatelskiego, dyskusji i definiowania polskiego patriotyzmu. Druga instytucja to Instytut Dizajnu – nowoczesny ośrodek wzornictwa, który przez własne działania twórcze oraz współpracę z innymi ośrodkami „design” kształtuje wrażliwość artystyczną artystów, mieszkańców i turystów.

Wzgórze Zamkowe
ul. Zamkowa 3
25-009 Kielce
+48 41 367 68 01
www.zamkowa3.pl

PAŁAC BISKUPÓW KRAKOWSKICH

Jedna z najwspanialszych i najlepiej zachowanych rezydencji z epoki Wazów, która miała podkreślać zasługi i dokonania fundatora – biskupa krakowskiego Jakuba Zadzika. Budowa pałacu rozpoczęła się w 1637 r. W następnym wieku dobudowano skrzydło północne i południowe. W 1789 r. decyzją Sejmu Wielkiego Pałac przeszedł na własność państwa. Podczas rozbiorów mieściła się tu siedziba rządu gubernialnego, a w 1816 r. w skrzydle północnym miała siedzibę pierwsza w Polsce uczelnia techniczna – Szkoła Akademiczno-Górnicza, założona przez Stanisława Staszica.

Pałac został wybudowany w stylu barokowym przez włoskich architektów. Charakteryzuje się reprezentacyjnym pierwszym piętrem tzw. piano nobile, arkadową loggią wejściową oraz czterema sześciobocznymi wieżami zwieńczonymi barokowymi hełmami. W głównym budynku można oglądać wspaniałe wnętrza pałacowe, meble, gobeliny oraz oryginalne stropy ramowe z obrazami z warsztatu Tomasza Dolabelli. W części południowej pałacu znajduje się Sanktuarium Marszałka Józefa

Muzeum Narodowe
w Kielcach
pl. Zamkowy 1
25-010 Kielce
+48 41 344 40 15
www.mnki.pl

Piłsudskiego, a w skrzydle północnym Galeria Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej, w której można podziwiać dzieła mistrzów, takich jak: Szerementowski, Hadziewicz, Boznańska i Pankiewicz. W okresie letnim muzeum udostępnia do zwiedzania ogrody włoskie. **W związku z pracami rewitalizacyjnymi na terenie muzeum informacje o bieżących wystawach i wydarzeniach dostępne są na www.mnki.pl**

Bazylika katedralna p.w. Wniebowzięcia NMP

Najważniejszy obiekt sakralny na terenie miasta został ufundowany w 1171 r. przez biskupa krakowskiego Gedeona. Pierwszy kościół był niewielką budowlą w stylu romańskim, ale wielokrotnie przebudowywana na przestrzeni dziejów zyskał wygląd barokowej bazyliki. Wschodnia część świątyni została pozbawiona tynku, aby odsłonić romańskie bloki piaskowca, na których zachowały się znaki średnio-wiecznych mistrzów kamieniarskich zwane „gmerkami”. Nawę północną zdobi tablica z 1782 r. prezentująca wzory miar i wag, litery alfabetu oraz podstawowe zasady wiary chrześcijańskiej. Od strony zachodniej prowadzi do bazyliki barokowy portal główny wykonany z chęcińskiego marmuru. W nawie głównej znajduje się barokowy ołtarz pochodzący z XVIII w. z obrazem Wniebowzięcia NMP pędzla Szymona Czechowicza. Ściany prezbiterium zdobią malowidła upamiętniające ważne wydarzenia w dziejach naszego kraju – wprowadzenie chrześcijaństwa w Polskę oraz śluby Jana Kazimierza. W nawie północnej znajduje się kaplica Pana Jezusa z XVI-wiecznym krucyfiksem ze srebrnej blachy, przedstawiająca widok Jerozolimy z czasów Chrystusa oraz tryptyk łagiewnicki z 1500 r. W nawie południowej można zobaczyć renesansowy nagrobek Elżbiety z Krzyckich Zebrzydowskiej oraz obdarzony szczególnym kultem obraz Matki Bożej Łaskawej Kieleckiej, koronowany przez papieża Jana Pawła II podczas pielgrzymki w 1992 r. Obok świątyni znajduje się XVIII-wieczna dzwonnica oraz symboliczny grób bohatera powstania kościuszkowskiego – Wojciecha Bartosa Głowackiego.

Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP w Kielcach
Plac Najświętszej Maryi Panny 3
25-013 Kielce
+48 41 344 63 07 (kancelaria parafialna)
www.kielcekatadra.pl

Muzeum Diecezjalne

Obiekt gromadzący najpiękniejsze i najbardziej zabytkowe dzieła sztuki sakralnej diecezji kieleckiej. Pierwsza ze zwiedzanych sal to salon prezentujący XIX-wieczne wnętrza: komplet empirowych mebli, obrazy i grafiki. W Sali Gotyckiej zaprezentowane zostały najstarsze eksponaty – zgromadzono tutaj przykłady gotyckiej rzeźby i malarstwa: skrzydła tryptyku z Rakoszyna k/Nagłowic (ok. 1505 r.), a na nich wizerunki św. Jana Chrzciciela i św. Jana Jąłmużnika; Tron Łaski z Witowa k/Koszyce (pocz. XVI w.) – średniowieczny wizerunek Trójcy Świętej. Kolejna sala poświęcona jest kieleckim biskupom. Spośród innych obrazów na szczególną uwagę zasługuje wizerunek Chrystusa w cierniowej koronie, jeden z cyklu obrazów o tej tematyce namalowany w 1900 r. przez Jana Stykę. Meble stanowiące wyposażenie sali nawiązujące swą formą do mebli renesansowych, zdobiły niegdyś biskupią jadalnię. Wizyta w muzeum może być połączona ze zwiedzaniem skarbcza katedralnego.

Muzeum Diecezjalne w Kielcach
ul. Jana Pawła II 3
25-013 Kielce
+48 41 344 58 20
www.muzeum.kielce.pl

Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego

Ponad 50 lat temu cały gmach obecnej siedziby muzeum zajmowało liceum ogólnokształcące z ponad 250-letnią tradycją, do którego uczęszczali m.in. Adolf Dygasiński, Walery Przyborowski, Bolesław Prus, Gustaw Herling-Grudziński oraz Stefan Żeromski.

Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego zostało założone w 1965 r. z okazji setnej rocznicy urodzin pisarza. Ekspozycja koncentruje się na wczesnym okresie życia autora „Syzyfowych prac” (dorastanie, pierwsze próby literackie, nauka w gimnazjum), a także przybliża jego miejsca życia i pracy. W muzealnej przestrzeni znajdują się również rękopisy utworów Żeromskiego, m.in. jedyny zachowany fragment „Wiernej rzeki”. Wśród różnorodnych eksponatów wśród zwiedzających żywe zainteresowanie wzbudza: drewniany tornister zwany „deką”, rekonstrukcja munduru gimnazjalisty, XIX-wieczny kajet czy muzealna belka zwana siostrzanem pochodząca z ciekockiego domu pisarza.

Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego
oddział Muzeum Narodowego w Kielcach
ul. Jana Pawła II 5
25-013 Kielce
+48 41 344 57 92
www.mnki.pl/zeromski

Dworek Laszczyków

Dworek Laszczyków to obiekt zlokalizowany na południowym stoku Wzgórza Zamkowego za drewnianym, krytym gontem ogrodzeniem. Jest to ostatni drewniany obiekt tego typu na terenie miasta. Dworek został wystawiony w XVIII w. przez Jakuba Jaworskiego, ostatniego starostę biskupiego. W 1988 r. został przekazany Muzeum Wsi Kieleckiej na cele administracyjne i wystawiennicze. Pierwotnie na terenie posesji znajdował się dworek i budynki gospodarcze. Według opisów archiwalnych z pierwszej połowy XIX wieku drewniany, parterowy budynek dworku został zbudowany z modrzewia na podmurowaniu z cegły palonej i z kamienia łączonego na wapno. Od ogrodu do części drewnianej dobudowane były dwa kamienne łamusy. Dworek został nakryty wysokim, czterospadowym, łamanym dachem, krytym pojedynczym gontem, poprzedzony z frontu gankiem, za którym znajdowała się ciemna sień. Obecnie pomieszczenia administracyjne mieszczą się na tyłach posesji, a wnętrza dworu zostały przeznaczone na cele wystawiennicze.

Dworek Laszczyków
Muzeum Wsi Kieleckiej
ul. Jana Pawła II 6
25-025 Kielce
do godz. 15:00 tel.: +48 41 344 92 97 wew. 121
po godz. 15:00 tel.: +48 41 344 50 06
www.mwk.com.pl

Muzeum Zabawek i Zabawry

Placówka jest największym i najstarszym muzeum zabawek w Polsce. Obiekt mieści się w zabytkowym XIX-wiecznym budynku dawnych hal targowych przy Placu Wolności. Zwiedzanie ekspozycji jest dla dzieci niezwykle przygodą, dlatego muzeum tworzy wystawy interaktywne, na których młodzi odkrywcy historii zabawek mogą nie tylko obejrzeć, ale i dotknąć eksponatów. W muzealnych zbiorach możemy podziwiać zabawki historyczne, lalki z całego świata, największy zbiór zabawek ludowych w Polsce, marionetki teatralne, bogate zbiory ikonograficzne, współczesne zbiory większości spółdzielni zabawkarskich oraz kolekcje modelarskie. Podczas zwiedzania dzieci mają okazję pobawić się w kąciку zabaw, a latem także na dziedzińcu.

Muzeum Zabawek i Zabawry
Plac Wolności 2
25-367 Kielce
+48 41 344 40 78
rezerwacja: +48 41 343 37 06
www.muzeumzabawek.eu

Manufaktura Słodczy „Magia Karmelu”

W budynku starej apteki z ponad stuletnią historią mieści się Pierwsza w Kielcach Manufaktura Słodczy „Magia Karmelu”, która zaprasza na pokazy karmelowe oraz warsztaty czekoladowe „od ziarna do tabliczki”. Odwiedziny w najmniejszej manufakturze słodczy to okazja, aby skrócić własnoręcznie wspaniałego lizaka, spróbować ciepłych cukierków z produkcji i przekonać się jak w magiczny sposób powstają kolorowe karmelki.

W trakcie warsztatów czekoladowych każdy może poznać proces produkcji i historię czekolady, spróbować ziaren kakaowca oraz czekolady z różnych stron świata i wykonać własną wymarzoną tabliczkę z dodatkami.

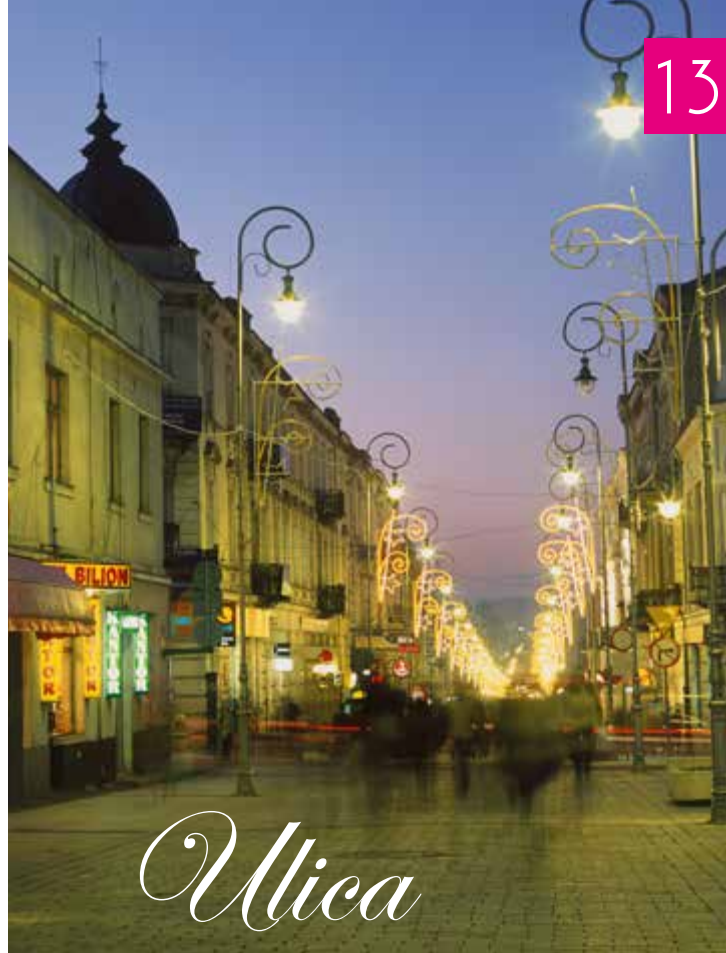
Manufaktura Słodczy „Magia Karmelu”
ul. Adama Mickiewicza 1
25-352 Kielce
+48 537 950 750
www.magiakarmelu.pl

Kieleckie Centrum Kultury

W miejscu imponującego gmachu KCK znajdował się niewielki kościółek p.w. św. Leonarda wystawiony w XVI w. Dwa wieki później powstał tu klasztor Sióstr Miłosierdzia, gdzie zakonnice prowadziły szpital. Tzw. Gmach Leonarda mieścił później biura urzędu gubernialnego. W 1974 r. budynek rozburzono robiąc miejsce pod budowę Kieleckiego Centrum Kultury. Dziś jest to jeden z największych obiektów kulturalnych w Polsce, w którym znajdują się dwie sceny: na 200 i 700 os. Na scenach KCK odbywają się koncerty, spektakle, spotkania i pokazy. Największymi imprezami są festiwal mody Off Fashion oraz Memorial to Miles Targi Kielce Jazz Festiwal. Przed budynkiem odsłonięto w 2001 r. pomnik wybitnego jazzmana – Milesa Davisa.

Kieleckie Centrum Kultury
Plac Moniuszki 2B
25-334 Kielce
Kasa biletowa: +48 41 343 81 42
www.kck.com.pl

Ulica Sienkiewicza

Najdłuższy deptak i najbardziej reprezentacyjna ulica Kielc, której początek wyznacza pomnik Henryka Sienkiewicza. Cała długość ulicy aż do dworca kolejowego przy Placu Niepodległości wynosi ok. 1270 metrów. Początki ulicy sięgają XVII w., a jej błyskawiczny rozwój przypada na wiek XIX, kiedy gubernialny geodeta Marian Potocki wykonał plan przestrzenny zagospodarowania Kielc. Dziś przy ulicy znajdują się zabytkowe kamienice z XIX i XX wieku oraz pomniki przypominające o bogatej historii miasta i jego mieszkańców.

Muzeum Historii Kielce

Idea powołania do życia muzeum poświęconego historii Kielce sięga początków kieleckiego muzealnictwa. Dzieje miasta zaistniały na wystawach i w zbiorach utworzonego w Kielcach w 1908 roku muzeum Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Muzeum znajduje się w zabytkowej, klasycystycznej kamienicy, a jego wnętrza są wyposażone w ciekawe eksponaty, z których wiele zostało przekazanych przez mieszkańców miasta z ich rodzinnych pamiątek. Stała ekspozycja historyczna „Z dziejów Kielce” pozwala prześledzić niezwykle ciekawe etapy historii miasta od okresu przedlokacyjnego i wczesnośredniowiecznego, przez dzieje prywatnej miejscowości biskupów krakowskich, miasta wojewódzkiego i gubernialnego, walkę o niepodległość, a następnie okres II Rzeczypospolitej, II Wojny Światowej i okres powojennego. Wśród eksponatów znajdują się średniowieczne monety, broń, fragmenty ceramiki, przedmioty użytkowe, obrazy, zdjęcia, a nawet słynny motor SHL.

Muzeum Historii Kielce
ul. Św. Leonarda 4
25-303 Kielce
tel. wt - nd: +48 41 340 55 26
tel. pon.: +48 41 340 55 27, +48 41 340 55 20
www.mhki.kielce.eu

Rynek

Kielecki rynek to miejsce wystaw i koncertów plenerowych, których tło stanowią budynki z XIX i XX wieku. W Kamienicy pod Trzema Herbami znajduje się Muzeum Dialogu Kultur, którego ekspozycja przybliża historię, kulturę i tradycję nieustannie podkreślając mnogość i różnorodność poglądów, wyznań, przekonań. W sąsiedniej kamienicy (wejście od strony ul. Orlej 3) można oglądać wystawę pt. „Pradzieje i wczesne średniowiecze Poniżnia i Wiślicy”. Najważniejszymi obiektami na rynku są klasycystyczny gmach urzędu miejskiego, kamienica Sołtyków wybudowana w 1765 r. przez Macieja Gilbę – kucharza biskupa Kajetana Sołtyka, klasycystyczna kamienica Saskich oraz „Wójtostwo” – dom wójta z końca XVIII w., w którym przebywał Tadeusz Kościuszko w 1794 roku. W wielu zabytkowych wnętrzach otaczających rynek kamienic mieszczą się urokliwe restauracje i kawiarnie.

Muzeum Dialogu Kultur
Oddział Muzeum Narodowego w Kielcach
Kamienica pod Trzema Herbami
Rynek 3
25-303 Kielce
+48 41 344 60 96
www.mdk.mnki.pl

Instytut Kultury Spotkania i Dialogu

Instytut Kultury Spotkania i Dialogu jest miejscem pamięci, pojednania i budowania relacji. Zajmuje się również edukacją, pielęgnowaniem pamięci o ofiarach pogromu oraz organizowaniem wydarzeń kulturalnych. W siedzibie instytutu można zwiedzić stałą wystawę pt. „Wspomnijcie na minione dni”, poświęconą pogromowi kieleckiemu. Wystawa jest multimedialna – zawiera nagrania świadectw uratowanych z pogromu oraz kalendarium wydarzeń. Refleksji po wystawie służy przestrzeń Pokoju Błogosławieństw – można w nim pomodlić się, pomedytować lub po prostu побыć trochę w ciszy. Organizowane są tu też wystawy czasowe i ciekawe wydarzenia.

Instytut Kultury Spotkania i Dialogu
ul. Planty 7
25-508 Kielce
+48 577 809 333
www.jankarski.org.pl

Cmentarz żydowski w Kielcach znajdujący się przy skrzyżowaniu ulic Pakosz Dolny i Kusocińskiego został założony w 1868 roku. Na terenie nekropolii znajduje się około 330 nagrobków, z których około 150 ustawionych jest w lapidarium. Cmentarz jest udostępniany po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym: Marian Krężałek (tel. +48 783 084 183), Dorota Krężałek (tel. +48 782 793 072)

KARCZÓWKA

Karczówka to malownicze wzgórze na wysokości 341 m. n.p.m. objęte ochroną rezerwatową, położone w zachodniej części Kielc. Na szczycie wzniesienia znajduje się pobernardyński klasztor i kościół p.w. św. Karola Boromeusza z XVII wieku. Wzgórze i okolica były nazywane Górą Kruszcówymi ze względu na występowanie kruszców m.in. galeny. Z tego surowca jest wykonana rzeźba św. Barbary – patronki górników, którą można zobaczyć w kaplicy kościoła na Karczówce. Przez wzgórze i okolice prowadzi ścieżka dydaktyczna prezentująca pozostałości szybów i hałd po wydobyciu surowców. U stóp góry od strony wschodniej ma swój początek czerwony szlak pieszy im. Sylwestra Kowalczeńskiego do Chęcin.

Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego
KSIEŻA PALLOTYNI
Plac Karczówka Klasztor 1
25-602 Kielce
+48 41 243 61 03
www.karczowka.com

Kadzielnia

Rezerwat przyrody nieożywionej obejmujący Skalkę Geologów stanowi wraz z pozostałą częścią dawnego kamieniołomu Kadzielnia, raj geologiczny pod gołym niebem. Na tym obszarze ok. 380 mln lat temu znajdowało się ciepłe morze, którego pamiątką są skały i skamieniałości występujące w tym miejscu. Z Kadzielni opisano do tej pory kilkadziesiąt gatunków należących do różnych grup zwierząt: gąbek (stromatoporoidów), koralowców czteropromiennych, tabulatów, głowonogów oraz ryb pancernych. Teren Kadzielni jest jednym z najbardziej znanych obszarów jaskiniowych, czyli krasowych w Górach Świętokrzyskich. Występuje tu 25 jaskiń i schronisk skalnych. Od 2004 prowadzono prace nad udostępnieniem dla turystów kilku tutejszych jaskiń. W wyniku wspomnianych działań połączono trzy jaskinie: Odkrywców, Prochownię i Szczelinę na Kadzielni. W ten sposób powstał system o łącznej długości 392 m.

Do zwiedzania udostępniona jest Podziemna trasa turystyczna o długości 160 metrów.

Do większych jaskiń Kadzielni należą także: Jaskinia Wschodnia (100 m), Jaskinia Jeleniowska (36 m) i Jaskinia Zwaliskowa (30 m). Wyjątkowość miejsca dopełnia nowoczesny amfiteatr wkomponowany w otoczenie, punkty widokowe z panoramą na okoliczne wzniesienia oraz pomniki świadczące o bogatej historii miasta i okolicy.

Podziemna trasa turystyczna w połączonych jaskiniach jest dostępna dla zwiedzających w okresie od kwietnia do października, po uprzedniej rezerwacji pod nr. telefonu: +48 695 213 381; dodatkowe informacje nt. zwiedzania są dostępne na stronie: www.geopark-kielce.pl/jaskinie

Geopark Kielce
ul. Daleszycka 21, 25-202 Kielce
+48 41 36 76 800

Energetyczne Centrum Nauki

Miejsce, którego celem jest popularyzacja nauki przez zabawę i eksperymentowanie – Energetyczne Centrum Nauki Kieleckiego Parku Technologicznego to przestrzeń przygotowana dla wszystkich niezależnie od wieku. Centrum składa się z kilku obszarów:

- wystawa „Energia” z 28 interaktywnymi stanowiskami do samodzielnego eksperymentowania, a w tym ważący ponad 750 kg kołowrót.
- laboratorium „Generator mocy” – tu każdy może poczuć się jak prawdziwy naukowiec, założyć fartuch, rękawice, okulary ochronne i badać, testować, odkrywać.
- kino 3D – oglądając wyjątkowy film 3D można dowiedzieć się jak wygląda przepływ energii w przyrodzie i jak jest wykorzystywana. W kinie odbywają się także pokazy naukowe, spotkania z ekspertami, prelekcje, dyskusje.
- Energetyczny Ogród Doświadczeń – przeznaczony jest do eksperymentowania w plenerze. Tutaj znajdują się m.in. siłownia, zjeżdżalnia wykorzystująca różnice poziomów terenu, karuzela napędzana w nietypowy sposób, ławka równowagi oraz strefa zagadnień optycznych.

Energetyczne Centrum Nauki
– Kielecki Park Technologiczny
ul. Olszewskiego 6 (Budynek SKYE INC, 2 piętro),
25-663 Kielce
+48 41 278 72 50
www.ecn.kielce.pl

Centrum

Geoedukacji na Wietrzni

Nowoczesny i interaktywny obiekt na terenie rezerwatu geologicznego Wietrzni łączy naukę z zabawą. Na zwiedzających czeka wycieczka po Galerii Ziemi, na której w ciekawy i przystępny sposób prezentowana jest geologiczna historia regionu, a w szczególności okresu dewońskiego. Wystawa jest wzbogacona o elementy multimedialne: interaktywną tablicę z animacją tetrapoda oraz holobox z animowanym hologramem trylobita. Spacer kończy seans w kinie 5D, w którym można oglądać niezwykle film – podróż do wnętrza Ziemi. Centrum Geoedukacji w ramach swojej działalności, prowadzi również zajęcia z zakresu edukacji geologicznej dla dzieci i młodzieży szkolnej.

Geopark Kielce – Centrum Geoedukacji
Rezerwat Wietrzni im. Zbigniewa Rubinowskiego
ul. Daleszycka 21
25-202 Kielce
+48 41 367 68 00
www.centrum-geoedukacji.pl

